

עֵתוֹן הַחֲטִיבָה
גִבְעַת הַיָּם

עֲלוֹתַי

יְרֻדְתִּי אֶל אֶקְטוֹף תְּשׁוּחָה
יְהַרְדֵּה אֶמְחִיל לִי שֵׁר עֲבוּחַ.

יְרֻדְתִּי אֶל אֶקְטוֹף תְּשׁוּחָה,
הַשָּׂדֶה הַיָּם.

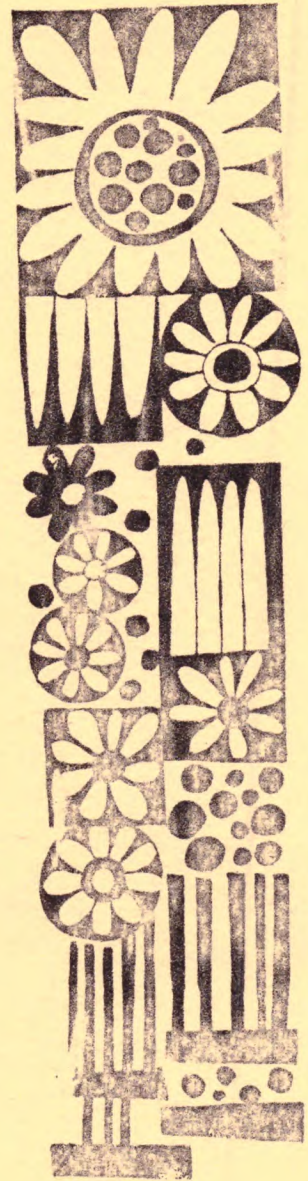
יְרֻדְתִּי אֶל אֶקְטוֹף תְּשׁוּחָה
אֶמְחִיל לִי שֵׁר עֲבוּחַ.

עֹד תְּשׁוּחָה אֶל הַשָּׂדֶה הַיָּם
לִי הַיָּם, אֶל הַשָּׂדֶה הַיָּם.

הַיָּם אֶל הַשָּׂדֶה הַיָּם
יְהִי, אֶל הַיָּם הַיָּם.

עַל הַיָּם, אֶל הַשָּׂדֶה הַיָּם,
תְּשׁוּחָה הַיָּם.

אֶמְחִיל לִי שֵׁר עֲבוּחַ

אנו פותחים בעלון זה במדור חדש תחת הכותרת "בקולמוס זהיר", כוונתנו להכליל בו חיבורים ש- נכתבו בשעת השיעורים לחבור, הדפסת חיבורים שנכתבו בשיעורים, נותנת אפשרות להרחבת קשת הנושאים שבהם עוסק העלון, לתחום נושאים רחבים וכלליים יותר. תשומת הלב וזהירות הקולמוס הממשקעים בחיבורים הנכתבים תחת עינו של המורה, יהיו שונים, בוודאי, מהחיבורים המושגים תחת לחץ הנידנדוד של חברי המערכת.

נקווה, איפוא, שקולמוסכם לא יהיה זהיר מידי וזרם לא אכזב של חיבורים יזרום אלינו.

* בעלון זה אנו מביאים רשימות קצרות של בני י"ב שנכתבו חודש לפני סיום הלימודים (בינתיים, כמובן, הזמן עושה את שלו, והם נמצאים כבר עם רגל אחת מחוץ לסף).

צריך לציין שרשימות אלו אינן באות בשום פנים במקום הסיכומים והניתוחים של שתיים עשרה השנים. לא ביקשנו כאן אלא להאיר בכמה היבטובים קלים את הרגשתם הכללית ביותר של העומדים "על הסף". יש בכך, אולי, כדי להסביר כמה מנקודות הביקורת, שנכתבו ע"י יואל לאחר קריאת הרשימות. אנו מחכים לסיכומים עשירים ופוריים.

* בעקבות "סערת הוורדים" בגבעת חיים, התכנסה שכבת נעורים לטמיעת הרצאה מפי אשר גולן על הבעייה הגרמנית בכלל, ועל מקום הוורדים של גבעת חיים בתוכה, בפרט. אטר ניתח בעיקר את הצדדים הכלכליים של הבעייה, ושני מורים שדיברו בעקבותיו הדגישו את הצדדים האחרים שלה.

שתי הרשימות הנוגעות בבעייה הגרמנית ובבעיית הוורדים נכתבו בעקבות הרשמים הסוערים מן האסיפות וההרצאה.

המערכת.

עצמות

בני כיתה י"ב עומדים על הסף, לפני הדלת הפתוחה. עוד מעט ישנסו כנ-פיים צעירות ויתעופפו להם החוצה. על הסף הם יושבים, מכוסמים את קצה ה-עפרון, תומכים סנטר באגרוף, ומנסים לרשום לפנייהם - איך נראים הדברים בעינינו חודש לפני סיום הלימודים?

אחרון - שתיים-עשרה שנה אני כבר מחכה לשעת האפט, ככל שמתקרבים יותר לסוף ובעיקר בחודש האחרון, כשאני מביט אחורנית, אני נוכח לדעת שלא ניצלתי די את שנות לימודי, אז ניכנס בי חשק לדעת עוד, ואז אני מצטער שכבר גומרים ללמוד.

נועם - בעוד חודש יגמרו 7 השנים הטובות ובעק-בותיהן יבואו 70 שנה סיביר, אני מתפלל שאולי יקרה נס והעולם ייעצר ואנו נישאר כך לעולמי - עד, חודש לפני הסיום. ועד שכתבתי את השורות הנ"ל עברו כבר כמה דקות...

צביה - "החופש" - איזה מושג נעלה, הוא נישא ברטט שפתיים כאילו היה דבר נשגב שכדי להשיגו צריכים לעבור את שבעת-מדורי הגיהנום. מי שחושב כך, חש כי 12 השנים שעברו ע-ליו היו במקומן והיו אולי בסדר, אולם עכשיו הגיע זמן. לפנות את מקומן למשהו חדש "יש גבול לכל דבר"... הידיים שעונו בכתיבה רבה, הרוח שהספרים הבריחה לחשוב כדי לה-בינם, כמהים "לחופש" - להסיר מוסרות ולהיות ברשות עצמם - עצמאיים לעשות כאוות נפשם. קיים הרצון להשתחרר ממסגרת לצאת לחופש - להרגיש איך הזמן בורח בין הידיים מבלי ש-מישהו יוכיח אותך על כך, מבלי שתהיה חייב למישהו דין - וחשבון על מעשיך. ה"חופש" מסנוור עיני רבים, הוא נראה להם כדבר נעלה על חיהם בהווה. הוא נוצץ, הוא מאיר את ה"חשכה" אולם כאשר מגיעים אליו, אוחזים בו וממצים את כל מה שהוא יכול לתת, מוכה ניצוצו ומתחילים לחשוב אחרת.

שרה - סוף-סוף, לאחר 12 שנה אפשר להיות בלי ארבעה קירות ולוח שחור שמסחיר את השיעורים ומש-איר ידיים מלאות עבודה. החופש הניכסף עומד בפ-תח והנפש כמהה אליו עד בלי די. 30 יום "מסכנים" שיעברו כרוח מעלינו ובקושי יגעו בנו, נשארו - בינינו כחומה. רוח "החופש" מורגש בכל ואין מנוס ממנו. נקווה שהמים יעברו במהרה ונגיע לשעה המ-ורטת בחיים!

גאל - אבן נגולה מעל ליבני.

קירות והלוח, לא נצטרך לשמוע כל היום את מה שהמורים רוצים לומר, אלא נוכל להגיד את מה שאנחנו רוצים ובזמן שאנחנו רוצים. אושר אין קץ מציף אותי למחשבה שנותרו רק עוד שלושים ו... עוד כמה ימים, אך יאינני יודעת למה הימים חולפים כל כך לאט. את השיעורים עושים רק כמה "משוגעים", אפילו המורים כבר לא רוצים לגעור בנו כי במילא רק עוד שלושים ו... גומרים ללמוד. ואנחנו כבר במילא אבודים, לפעמים ניתן לתפוס מורה הסופר בחשאי את שעות הגיהינום שעליו לבלות במחיצתנו. בכלל, לידיעתכם - אנחנו כיתת הסיוטים של כל המורים, אף פעם לא מכינים שיעורים ורק מפריעים ובכלל טוב שניפטרים מאתנו ואנחנו ניפטרים מהם.

אלדד - אם ברצוני למצות בצורה כוללת את אשר התרחש ב-12 שנות "לימוד", אז המשפט הוא: "טוב וטוב שהיה". בכותבי שורות אלו עושה אני את חשבון הנפש, האם 12 שנים אלו היו לריק או שתוכנן היה טוב. למען האמת קשה לי לקבוע עמדה - בנושא, אני נותן את הכבוד של מתן תשובה לשאלה זאת לצעירי י"א אשר יעשו זאת בשנה הבאה. יעלו ויצליחו ואז במהדורה - יותר טובה.

לבסוף, חבל שכבר גומרים ללמוד ומתחילים לפרנס. לאה - אך כמה טוב, כמה נעים לדעת של"חופש" אנו יוצאים, טוב לא נשב לחמם כסאות, ושוב לא נראה מחברות מתמלאות והיד (השבורה) שודאי מרוצה שהפעם סיימה את תפקיד הכתיבה. טוב לא נביט בלוח הנורא, שעליו נכתבו שאלות הבחינה, וה- סיוט האומלל. - המורה, מרוצה בוודאי שהפעם מאתנו סוף סוף יפטר.

טוב לא ניתפוס תלמיד נרדם, כשמורה בפינה עומד כה נדהם, והספר האיום שממנו קבלנו לקרא רק "היום" יישאר בפ-נה לעולם. כי עתה יוצאים אנחנו לאוויר-העולם!!!

יגאל פ. - אם לסכם את תקופת הלימודים חודש לפני הסוף, אפשר לומר שהסוף הוא טוב. קשה עדיין להתרגל למחשבה שכעוד חודש מסיימים תקופה זו, והיציאה למס-גרת חדשה מפחידה עדיין, אבל נצטרך להסתגל למציאות וחדשה.

יהודית - בית-הספר הוא כעין בית סוהר קטן. בית-סוהר קטן בתוך בית-סוהר גדול. החיים הם מאסר עולם, ב-12 שנה הם חלק קטן מאוד ממנו. והוא עבר, וחבל! נזמנם אין תקווה שזה יחזור, אך לא ניתן - הייתי נזחרת באותה תקופה מחדש.

אמנון - אם לסכם את 12 שנות הלימודים, אפשר להגיד שלמדתי משהו, אך לא מספיק - בעיקר באסתטי. אמנם אני רוצה כבר לג-מור את הלימודים ככל החברה, אך אני כבר רואה שאחר תקופה מסוימת של עבודה ארצה לחזור ולג-למד.

הנורא והשחור. לאחר מכן נראה את אוריר ה-
עולם ונריח את ריח האוויר (ולא רק הדין והגיר),
אשר ממלאים את אוויר הכיתה. הלימודים אמנם
הם כל חיננו, אך כרגע לא בשבילנו, ולכן טו-
בה היא ההרגשה שמפסיקים כבר לעשות כל הזמן
טובות למורים ובכלל לכל הקיבוץ. וכעת נצא
לעשות טובה לעצמנו ובעיקר למורים שנשחרר
אותם מההנאה ללמד את הטובים שבחלמידי בית-
הספר. הלימודים, שעד כיתה י"ב עברו בקצב
מהיר למדי, משום מה כעת אינם רוצים להסתיים.
הם מפחדים שכאשר נעזבם הם יראו מוזנחים, -
ואף אחד אפילו לא יאמר שפעם הם הועילו, כאשר
כיתה י"ב למדה, ולכן הם זוחלים לאיטם, כדי
למצוץ את מלוא ההנאה אפילו עד הרגע האחרון.

דני - על השאלה "איך אתה מרגיש חודש לפני סיום הלימודים, איך להשיב בפי-
זור נפש: לגמור את הלימודים? נפלא, נהדר. יש לחשוב היטב לפני מתן התשובה.
ראשית אנו מסיימים תקופה ארוכה של לימודים, ונעבר לתקופה ארוכה וקשה של
עבודה וחיים עצמאיים. זה שמביט לאחור, רואה באופן את החיים היפים ביותר
שנותרו יתומים מאחוריו.

מצד אחד ההרגשה טובה בגמר שנת הלימודים האחרונה, נמצד שני - אם נבחן
היטב את המצב, נראה כי החיים אשר הם ניתן לנו הכל לפה, לא פחות טובים
מאלה אשר אליהם אנו נוטאים את פנינו הצמאים.

דורית - אני כבר לא יכולה לסבת, יש לי כבר קוצים ב...
אני מחכה לרגע הסיום כמו למשיח, אפילו לא יודעת מדוע,
תגידו בעצמכם מה עדיף על מה: חימום כיסאות בישיבה, או
התרוצצות בחדר-האוכל.

אז מדוע אני כל-כך רוצה לגמור???

מדוע אני מרגישה מצוייך עם התקרוב המועד?

ישראל ה. - עבורי הלימודים לא ייגמרו לעולם, בשבילי לחיות פירושו ללמוד.
כשאפסיק ללמוד - ארקב, או אתאבן. כמובן, עבורי "לימוד" איך פירושו דווקא
ישיבה על ספסל עם עט ביד. אני לומד בכל מקום, בכל מצב.
על כל פנים, טוב מאוד לגמור את שתיים-עשרה השנים הללו. אלו חיים אדירים,
שתיים עשרה שנים לחיות באותה מסגרת, לקום באותה שעה בבוקר, לאכול את אותה
לחם וריבה באותן עשרים-וחמש דקות קצובות של הפסקות העשר!
אני מרגיש שאני מתפוצץ. המסגרת הזאת צרה מדי בשבילי. צריך לצאת, צריך
לראות, צריך להכיר. צריך... ללמוד.

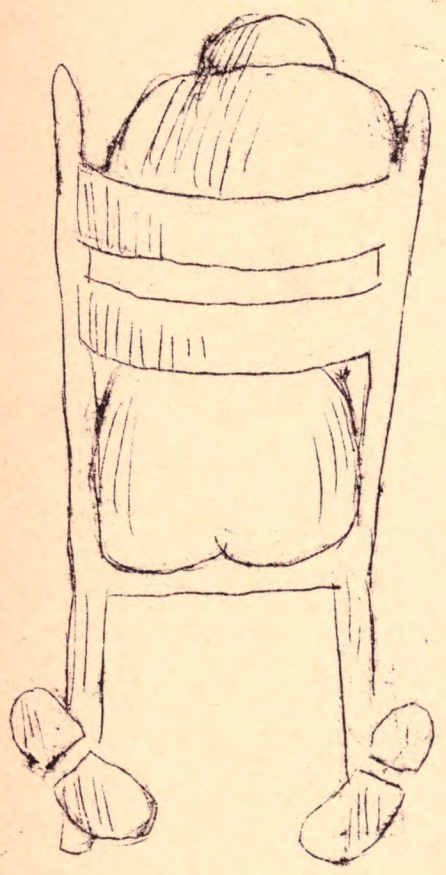
זימ - "בעוד-זמן קצר נהיה חופשיים לפרוק עול שיעורים ועול חברתי ונצא לחו-
ל, נעבוד וניטן ונעשה חיים" - כך אתה יכול לשמוע מפי בני י"ב המסיימים ה-
ונה חוק לימודיהם. האווירה הכללית רופפת מאוד, הראש כבר כמעט מחוץ לכיתה,
עוד טרק הגוף נטאר נאמן לכסא. אני רואה את חצי השנה הזו שאחרינו, כתקופת
ימוד אינטנסיבית ופוריה לכלל החברה. תקופה זו היתה עמוסה עבודות איטיות
טר כל אחד היה צריך לבצען. ברוב המקרים עמדנו יפה. הרגשתי עכשיו שאני
כולם צריכים לעמוד בעומס עד היום האחרון ללימודים, ולהפיק בתקופה זאת
ז המאקסימום האפשרי בטח הלימודים. לא נכונה ההשקפה האומרת: "עוד חודש
אפשר להפסיק ללמוד". מדוע לא נאמר: "עומדת לחיננו..."

הודגשה, מאורע, משהו פיסי, משהו רוחני יותר? - משהו סתום. מה פירוש מס-
 תלימים הלימודים? - גירוש יום עבודה של שמונה שעות מידי יום ביומו, או
 פירושו לא לשבת תשע שעות בכיתה. להקשיב ולנמנם לסרוגין. מה שבטוח הוא,
 שלא כל-כך קל לענות על השאלה, מה את רוצה יותר: להמשיך ללמוד או לסיים

כבר את הלימודים? איזו מין שאלה היא זו?
 בוודאי שאני רוצה לגמור כבר עם כל העניינים
 המעיקים האלה, הכובלים אותי ולא נותנים
 לחיות כמו שאני רוצה. אבל בעצם אחרי היר-
 הזר קל - אולי למעשה אני רוצה יותר ללמוד
 עוד ועוד. וכפי שמסתבר - ככל שלומדים יותר,
 אני רואה למעשה, אינני יודעת כלום.

לא, אבל מה אני שחה, אני "מתה" לגמור
 את הלימודים. ייתכן ופעם עוד אתחשב ואבוא
 בפני האסיפה ואדרוש השתלמויות וקורסים,
 אבל עכשיו דרושה הפסקת מה. מה אומר לכם
 אני פשוט לא יודעת להגדיר את המאורע הזה,
 את הרגשות האלה. אני בעצם לא יודעת אם אני
 רוצה לגמור או לא רוצה לגמור ללמוד.

מה שבטוח הוא שאשמח כאשר אגמור את ה-
 לימודים בעוד שלושים ואחד יום. איך שלא
 יהיה, הצלחתי לעבור 12 שנות לימודים ומסתבר
 שכנס משהו לראש (אין לדעת מה הוא טיב "המ-
 שהו" הזה). ואולי בעצם אהיה נורא עצובה שאני
 כבר לא בחזקת נערה-תלמידה, אלא משהו אחר.
 אני באמת, מה אחם מבלבלים לי את המוח - רוצה
 לגמור, זה לא עניינכם ואל תתערבו ברגשותי!.

הברקות לפני הסוף

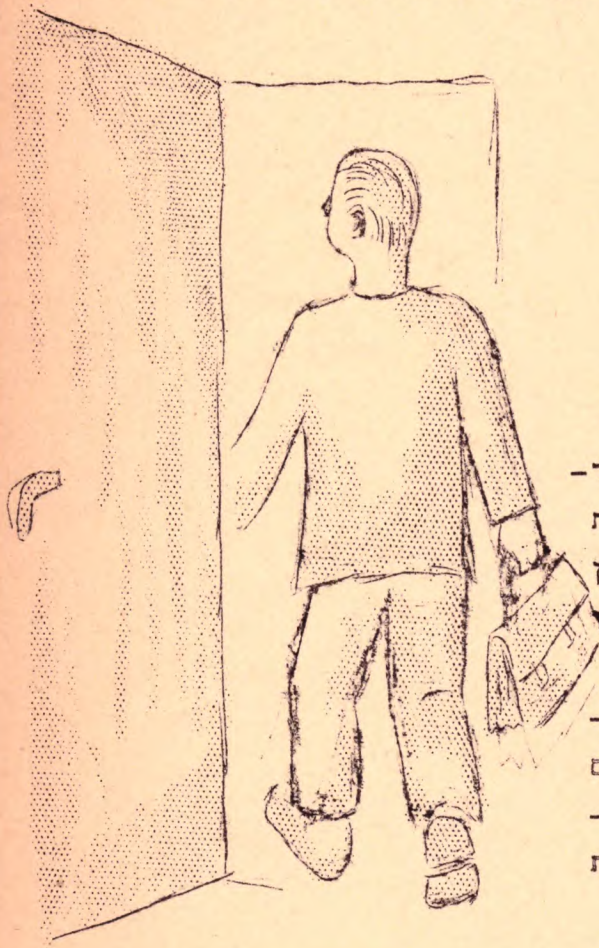
איילו תכוונת רצונות קיימות אצל האדם?
 - נשאלו בני י"ז ששאר ג' נש'קה.
 "לאקא לקן יש 12 לקן" תשובת ג'אל.

בשאלה השאלה כמה תלוי צד השאר על
 האדם, לא אהרה התשובה להג'ע: "זנספרה!"

איילו צד יהיה אצלאי כושי'ת ולקן?
 "מחט", ענה הטל'ת בה אחר.

צדף לאתנך

טבעית היא תחושת הרווחה המתלווית לגמר עבודה שנעשתה. סיום תקופה ארוכה, בה נתון האדם במסכת קבועה של פעולות וסדרים, יש בו מסוּם הרגשת שיחרור, הקלה, הגשמת ציפיה. אף מובנים הם הביטויים לתחושה זו אצל אנשים צעירים, המתפרצים אל אורח חיים חדש, אל עולם של עצמאות, אם גם עולם חדש זה, גם הוא אינו פרוץ, וגם בו... סדרים של קבע, קבלת עול, ואחריות למילוי המוטל.

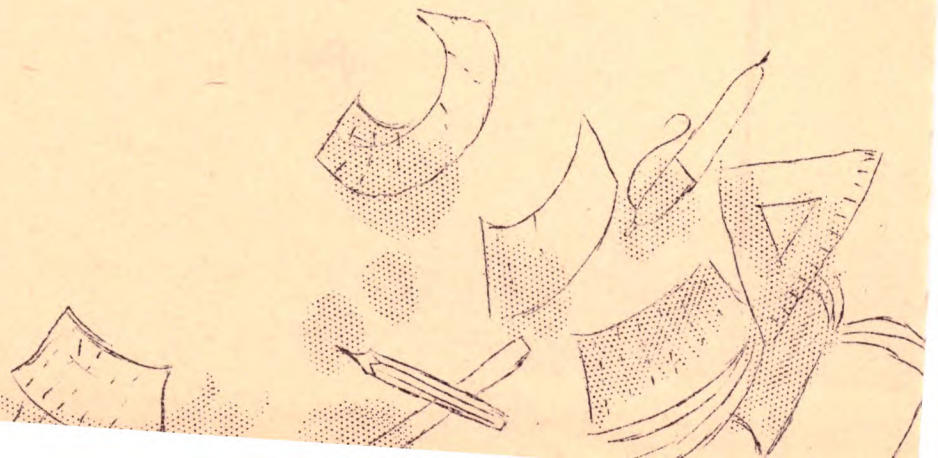
רוח היא באדם הצעיר שتهي התמורה קוסמת לו, שיהיה נכסף אל הצפוי; מכאן קוצר הרוח: לעבור אתהסף! להגיע כבר אל תעלומות המחר. ומכאן גם הצורך לבטא מעין יחס של "ברוך שפ-טרנו" לכל מה שנשא אתו האתמול.

והדברים עתיקים. נער הייתי וגם זקנתי ולא ראיתי צעירים רבים הנעצבים אל ליבם ברגע של פרידה מבית-הספר. אודה, בסתר ליבם מאוכז-בית מעט המחנכים על כי לא עלה בידם לשנות בהר-בה מהרגשה "מסורתית" זו אצל החניכים. אין זאת אלא טרם השכלנו להפיה רוח אחרת-בכלי יסן-נוסן זה, בית הספר. או שמא אך תכנים חידשנו, ואילו צורות, למעשה, לא שינינו?

גם בדברים שנאמרו ע"י בני המחזור לא מצאנו תשובות. פרט לביטויים בודדים, נאמרו דברים שגורים ועתיקים על הלוח השחור ועל "עסיית סי-נורים", ואין ניכרת הכוונה להתמודד עם השאלות הטהיות המתעוררות "על הסף".

עח זאת מקוה אני כי בבוא הזמן תדעו להשת-ש בלקח עברכם כדי לכונן עתיד מתוקן.

יואל

על שטח שבו ברהב יחיד המושק

ובכן... (לפי הנוסח הקבוע) צעדתי אותו יום חורפי בהיר, כאשר משב רוח קריר ומרנין מלטף את פני והשמט אף היא ניצבת לה ממעל מחייכת. חברים, העניין הוא לא פשוט - ואף רציני ביותר - הפעם אנו שטים בתוך מסקנו ונופלים אל גוב האריות והלביאות. אם הבחנתם או לא, אנו נמצאים בתוך תוכו של חדר המורים. מפאת הסיבות המרובה והידועה של ענף זה, חייב אני בסקירה היסטורית וטרם-היסטורית מקיפה אשר תשמט כרקע להבנת המניעים להקמת הענף ולהבנת מצבו היום במסק מבחינה דנטבילית.

התנאים האובייקטיביים להקמתו של הענף היו: א) ריבוי טבעי שהסתלט על המשק בסנות השלושים של המאה הנוכחית.

ב) החלטה שנבעה מסעיף א. אשר מרמזת על הקמת בית-ספר בגבעת-חיים.

ג) החלטה שנבעה מסעיף ב', לפיה חייבים להי-מצא במסגרת הזאת של בית-הספר גם מורים.

ד) החלטה-שנבעה מסעיף ג'. החלטה זו אומרת: עקב החשש שהמורים הם בני-אדם, ישנו צורך ראשוני, חיוני ובל יעבור למקום בו יוכלו לטבת על כסא ולשתות קפה. בהקשר לזאת צורך החדר כמות של חצי ק"ג קפה בשבוע וכן כמות כפולה של סוכר.

לשם לימוד-מעמיק על מהותו והוויתו של ענף זה, ערכת במקום ביקור שנערך בסעה קריטית - 10.00... כללית אפשר לומר שהאווירה עליזה מאוד והיתה לי הרגשה של התרוממות הרוח בהכרת המורים מקרוב. יהיה מה שיהיה, הכנסת אורחים במקום היא כלל בל-יעבור, רק נראינו מרחוק (העפרון ואני), ניתנה הפקודה - אורחים! מה אומר... בקיצור, הוזמנתי ליד שולחן כסקפה מוכן עומד לרשותי, ואני מטופל בכל תשומת הלב ע"י גינה ושאר ארחי-פרחי, הבעתי את מט-אלתי - לתור את החיים מקרוב. יצחק נראה מדוכא למדי כשפנה אלי: "הקפה נגמר קבוע ב-15 לחודש ובכלל שום מצרך לא מספיק", עוד מדבר יצחק וגינה נכנסת לדבריו: "החדר הזה הוא "כל-בו" בירורים, ישיבות, הדפסות, "אסיפות זוטא" יכן רכילות מסועפת.

כמעט מידי ערב מתקיימת ישיבה אחרת כולל אסיפות הורים, בירורים עם ילדים", במקום זה רא-תה לעצמה שרה טעד עתה היתה רגועה יחסית, להעיר: "בקיצור, זה כל-בו שלום". בינתיים שמתי ליבי לכך שמימיני יושבת קבוצת מורים עם "חבר" אורח, מטמאלי גינה כשומר ראש, ממולי יושב לו בנחת יצחק וקורא "על-המסמר" ובפינה ריטה ויואל... מנסים לפתור תרגיל ובפינה אחרת איתן ויובל מסחקים עם: הטיפריקורדר.

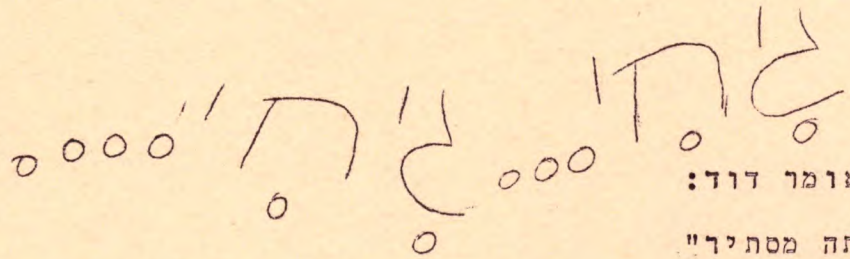

"ישנה תורנות מסודרת של שטיפת כלים", למעשה רק גינה היתה הוצה זאת.
 היטיתי אוזן לשיחה שהתנהלה בין חבורת ליצים מימיני, אחד ממורי השכבה
 הבינונית: "אצלי כל שיעור מדברים על סרט, החברה אומרים שהם לא מבינים -
 למה אינם יכולים לראות קצת נשיקות ואהבה בסרטים, מכיוון שכאשר יגיעו לגיל
 18 לא ידעו בדיוק איך להתנשק ובכלל יהיו נורא תמימים..." תוך כדי הצחקי
 קלטתי את דבריה של גינה: "התכנית שלנו היא חדר-מורים עם חדר-ישיבות, חדר-
 מגהל וחדר-מזכירות. בינתיים החדר הזה הוא הלב של בית-הספר וכל הפעולות
 נעשות בו בעת ובעונה א..."

צלצול חזר וצורמני נשמע בהלל האוויר - מיד התחילה תזוזה כללית, החדר
 נהפך לכוורת דבורים; כל מורה רץ עם ספלו בידו לעבר הכיור, יצחק מנסה להס-
 ביר לי במהירות שריטה רוחצת יותר טוב ממנו את הכלים ושהוא כבר אבוד...
 צעקה חדה מפיה של גינה מפלחת את האוויר: "את הספלים בבקשה!!!"
 אני עצמי נשכחתי מרוב חפזון ובמהירות כשאני נבוך ומבולבל, שפכתי לכיור
 את חצי ספל המישקע שהיה בידי ורצתי לכיתה. מילא, תסלח לי גינה על הספל הלא
 רחוף...

כתבנו הנווד

בשיעור מעבדה אומר דוד:
 "ירבל, זוז, אתה מסתיר"

"ירבל (ברובז): "שיהיה שקט אז תיראו"

בנסותה להסביר תופעה של "חצי דג -
 חצי בן אדם"
 אומרת ורד: "הם כאלה מין...
 חצי אדם - חצי בן-אדם".

יחי הסרט: "חידון בחרוזים"
 שמעה שיחה בערך כך:

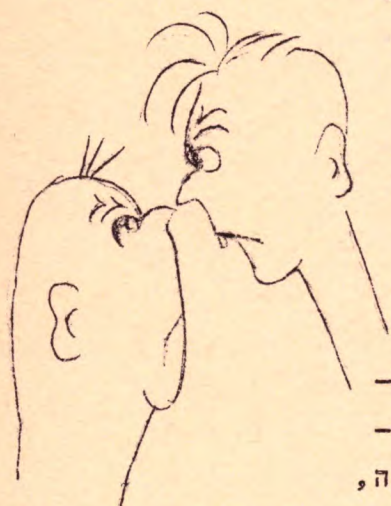
דיק (ט'): אז מה אתה אומר, מי היה הרוצח?
 דיק: "הרוצח? הא זה שמשך בידית ונפל מרצפת העץ?"
 מי אתה אומר?"

דיק: "זה הבלונדיני עם השפם והשערות השחורות".

קולנוע ופיקוד

א ה ב ה ו ש נ א ה .

למעשה בנויים כל חיי החברה הקיבוצית על יחסים בין אדם לאדם, על יחסים של אדם לחברה, והרגשתו הכללית כלפי החברה. אף חברה קטנה כשלנו (הכיתה), שואפת שהיחסים בין הילדים יהיו יחסים טובים של אחווה ורעות, בלי מריבות, סיכסוכים בין בנים ובנות, מורים לתלמידים ועוד.

לדבר אחד שמתי לב - ליחסים של שינאה שבאים כתוצאה ממריבה, וקטטה. יחסים של שינאה שפירושם לא לדבר אחד עם השני, בת עם בת, או בן עם בן - ומצב כזה תמיד קשה לקיים. לעומת זה בעיר, כאשר רבים עם חבר הרי לא מדברים איתו, ברור שאצלנו קשה ליצור מצב שבו לא מדברים עם חברה, משום שאנו חיים ביחד, כחברה אחת, וככיתה אחת.

ומה בתחום הידידות? כמובן שיותר קל לנו להיות ביחד "באהבה" והבנה אחד לשני. כל אחד מאיתנו אוהב יותר לטבת במסיבה ביחד, לדבר עם החבר'ה, לרקוד ביחד. אין ספק שכולם נהנים מזה ואוהבים זאת.

דברים אלו אינם אמורים לגבי חברה בעיר, מפני ששם הילדים אינם חיים ביחד ולא חשוב להם כיצד תהיה מורכבת חברתם, שהרי הם בסך הכל רק לומדים עם אותם חבר'ה 6 שעות ביום וזהו, ולעיתים פעולות בערב... אכן, אלה הם צורות יחסים בחברה אשר נוגדות אומנם זו את זו, אך הן קיימות וטבעיות בחברה.

ע.ה.

תפקידי הנוער בחברה הישראלית

רבות מדובר על הנוער כיום, על תפקידיו, מהותו והכוונות הגלומים בו. רבה החשיבות של אותו נושא כי חיים אנו בארץ שהתחילה את בנינה לפני 60 שנה, וכיום, אחרי שהזדקנו במקצת הכוחות החלוציים שהחלו בבניית-הארץ, מורגש הצורך בהחלפת כוחות אלה - שעל פי-רוב דעותיהם בקשר לנושאים שונים, מיושנות, שמרניות ולא מתאימות לרוח הזמן - בכוחות צעירים ורעננים. חיי הנוער באים לביטוי בצורות התישבות שונות: עירונית, מושבית וקיבוצית. בצורות חיים אלו חי ופועל הנוער.

השתלבות הנוער בתפקידים השונים גם היא שונה בכל שלושת צורות-החיים. במושב קיימת הבעיה בצורה החמורה ביותר, אבות מגיעים אחרי 20-30 שנה להיטבים בפיתוח המסק, הבן אשר קיבל הכשרה חקלאית כבר מגיל צעיר הולך ל-צבא ובחזרו מתעוררת הבעיה, הבנים רוצים להקים משק עצמאי משלהם, מכניי ומשוכלל יותר, שיוכלו לומר עליו - את זה אנחנו בנינו. אך מה יהיה על מ-

שק האבות?

אפשר להתעלם ממנה. הפתרון נעשה בדרך של העברת הניהול של הענפים וניהול המשק כולו לידי הכוחות החדשים. בדרך כלל ההעברות הנן חלקיות והדרגתיות. רוב הנוער היום... רוצה ללכת ללמוד, רוצה לדעת את כל האפשרי בקשר למקצועו ולמקום עבודתו ורוצה להתמחות בשטח מסויים.

השאלה החשובה והעקרית היא: האם הנוער ממלא את התפקידים שהועידו לו? באופן כללי ניראה לי שכן, כל חברה דורשת מבניה את המקסימום ובדרך כלל עומד הנוער בהתחייבויות שהחברה בה הוא חי תובעת ממנו.

הטענה, הנשמעת פעמים רבות ע"י המבוגרים שהנוער כיום הוא לא הנוער של השנים ההם, מוטעית מיסודה, מכיוון שכל נוער מותאם לתנאים בהם הוא חי ול-פי תנאים אלה הוא עושה את שביכולתו לעשות.

יהודה

הצ'קויריבס

א ס ו ן

אני שמעתי וגם קראתי על בנין "צ'קויריבס" שעלה בלהבות, עד כדי כך שהתפוצצה - מנורה.

אחרי ההתפוצצות כיבו את האש. אחרי כמה זמן פרצו מן התיקרה אש ועשן והאנשים לא ידעו לאן לברוח. אז עלו כל האנשים למעלה וההליקופט-טרים באו ולקחו אותם.

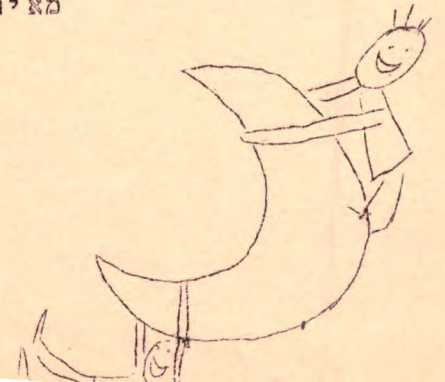
גיל (ג')

ב א ר ן ר ב ע ו ל ם

הרוסים עושים התחרות עם האמריקאים. ההתחרות מי יצליח ראשון. להנחית ה- לליית על הירח, והרוסים זכו! ולונה 9 שידרה תמונות על החלל, ורוצים להראות לכל העולם.

מאיר (ג')

שיר על הצגת פיטר פן
 לרשותך פיטר פן!!!
 הודיע הסדרן.
 תוך מנגינה עליזה
 ניגשו השחקנים לבמה
 והנה הצנחן
 פיטר פן,
 שודד הים ששמו ליבי חקוק
 הוא קפיטן הוק.
 ולנגד עיני הופיע נחשו נא מי?
 טוֹרד הים-סמי
 ההצגה הייתה נהדרת

הגורמים והגורמים

הבעיה הגרמנית היא הבעיה העדינה ביותר העומדת בפני העם היהודי והעולם כולו וביחוד העם היהודי - יושב בציון.

אנחנו שרויים בתוך עובדה קימת והיא העובדה שגרמניה, כיום, 21 שנה לאחר מפלתה במה"ע השניה היא אחת המעצמות הגדולות בעולם כולו ובודאי תהיה בעתיד מעצמה שתכתיב לעולם את דרכו. מציאות זו היא עגומה ומצערת אך היא מציאות קימת. גרמניה כיום היא המעצמה הגדולה ביותר בארופה גם כגורם כלכלי וגם כגורם צבאי.

ישראל היא אחת המדינות הקטנות בעולם מבחינה מספרית, מדינה השרויה במצב מלחמה עם שליט מהעולם ועם כל המדינות הסובבות אותה. איני רואה צורך בפירוט הבעיות העומדות בפני מדינתנו לאחר הרצאתו של אשר בפני שכבת הנעורים. לדעתי זו היתה הרצאה טובה ביותר וממצה ביותר. כל נער ישראלי צריך וחייב לדעת את המציאות הישראלית בתוך העולם של 1966.

נשוב לעצם עיניין היחסים עם העם הגרמני. קדמו ליחסים הדיפלומטיים קשרים כלכליים וצבאיים עם גרמניה. היחסים הדיפלומטיים הם לא התחלת הבעיה אלא הם המשך לקיום גובר והולך של קשרים עם גרמניה בצורה רשמית. העם הגרמני החליט על קשרים עם ישראל לטובתו הוא ולשיקולו הביילעדי. בלי כל ספק צעד זה הוא חשוב לגרמניה לשם מחיקת שמה הרע מן העולם. אך יותר מכול, קשרים אלו הם לטובת מדינת ישראל והעם הישראלי. גרמניה לא ויתרה על קיום היחסים הדיפלומטיים עם מדינות ערב, היא נקטה בצעד זה כי היא ידעה שמדינות ערב בלעדיה לא יסתדרו, ובבוא היום כולן בלי יוצא מן הכלל יחזרו ויקשרו אתה את הקשר, וזאת מוכיח שגרמניה היא בעלת השפעה מכרעת בהכונת יחסי החוץ של מדינות העולם.

בנקודת היצוא שלנו לגרמניה, הרי לא היתכן שיתוף כלכלי חד-סיטרי. גרמניה מייצאת לנו מיכון וידע ואנו מייצאים אליה מוצרי-צריכה. המשק הישראלי צמא לכסף זר, כלומר לדולרים. ישראל עדין אינה בעלת עצמאות כלכלית ולזאת המשק הישראלי שואף, לעצמאות כלכלית, ועצמאות זו לא תיתכן רק ע"י יבוא פנימה אלא בעיקר ע"י יצוא החוצה. המשק הישראלי חייב לרכז את מלוא הונו וכוחו לפיתוח גופי יצוא בכדי למנוע גרעון במאזן המסחרי וזה אומר איזון של הייצוא והיבוא.

אנחנו צריכים לפתח גופים שהכנסתם תוכל להחליף את התקבולים החודשיים הזורמים למדינת ישראל יום ויחמטטו בעתיד כן גוציא מהארץ את מלוא ידו וחנו למען צעידה וראת עצמאות כלכלית.

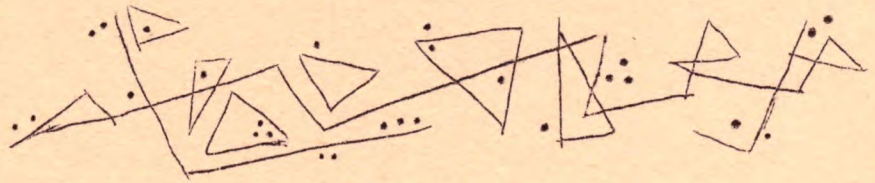

ענף הורדים הנוגע

כלכלי מובהק שתפקידו לקיים אותנו. וכן אנחנו נייצא ורדים כמו כול מוצר ייצוא אחר.

מצבנו הכלכלי יקבע אם בכוחנו להחזיק צבא כה רב ועצום המיועד להרתיע את אויבינו או שנצטרך להרים דגל לבן ולהיכנע למרצחנו מקדמה צפונה ונגבה.

חיים (י"ב)

קשה לי לקבוע עמדה בנושא מסובך זה, מפני שלא הייתי שותף לגורל 6 מיל-יון היהודים שנרצחו בידי הגרמנים. לכן אנסה לגעת בבעיה זאת מצידה השני של המטבע, מנקודת ראות של נער בקיבוץ החי את המציאות ועליו להיות אותה בעתיד. כאשר דנים בבעיה זאת ורוצים להתמודד איתה, מזדקרות מספר בעיות שיש ללבנן. בעיות אשר האזרח הישראלי חייב לקבוע לגביהן עמדה ולא להישאר פאסיבי לגביהן. איני רוצה להכנס למכלול הבעיות הקשורות בכלכלת ישראל וגרמניה אך נקודה אחת ברורה, נקודה כאובה מנקודת מבט יהודית, והיא - העם הגרמני עשה זאת טוב. שוב הוא עם בעל עוצמה, עם אשר נותן את הטון באירופה ויתן בעתיד. מצידו השני של המתרס ניצבת ישראל עם כלכלה הניצבת על קרניצבי. ה-שוק היחידי המוכן לקלוט את המוצרים הישראליים הוא השוק הגרמני. עמדה זאת נובעת מתוך חשבון גרמני מובהק - הכרת השם הרע והדרך היחידה היא בסדה הכל-כלה. עקב מצבה של ישראל על מכלול בעיות התיעוש והביטחון חובה למצוא את ה-שוק האירופי פתוח בפניה והדרך היחידה היא דרכו של השטן, לכן ברור שיחסים כלכליים עם גרמניה הם צורך הסעה, וזה תנאי לקיומה של ישראל והפיכתה לכוח מרתיע. נשאלת השאלה האם רק יחסים כלכליים. דעתי שלא, ישראל חייבת לקיים יחסים דיפלומטיים עם העם הגרמני. מדינת ישראל לא תוכל עוד לקיים מדיניות דו-פרצופית, מצד אחד הסתייגות מהעם הגרמני ומצד שני "חליבת" כלכלתם. אז הי-יחסים הם חד-סיטריים ודבר כזה מדינת ישראל לא יכולה להחטות לעצמה.

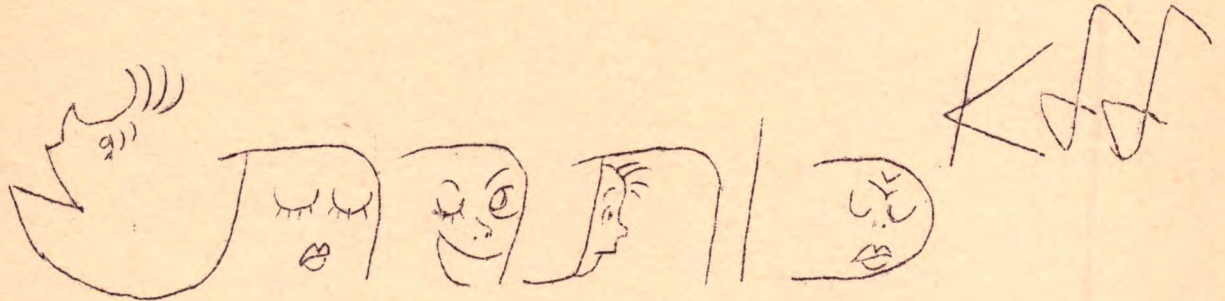
דעתי, שצריך להסתפק בקיום סוגי יחסים אלו ולא לפלוט לחדום התרבותי והחברתי. באשר לבעיות ייצוא הורדים, ניסיתי אך ללא הצלחה להבין את ההבדל בין פרח לבין תפוז, עם כל "הפילוסופיה" של הפרח. מטרת יצואם זהה, ואותן ידיים יצרו את הפרח והתפוז (לכן היתה תמזהה בעיני

וענתו של אורי יזהר באסיפת המסק) לכן לא - נשנה אם תפוז מוגש לטולחנו של נאצי או הפרח נשמש לקיטוט קברים של נאצים. בקטר לקיום עם-יה קיבוצית בטאלה זאת, דעתי, שהקבונץ יכול לק-יע ועמדה אך בתנאי שהיא תהיה ראלית, כלומר, תאיים את עצמה למציאות כי אחרת היא "קול קורא מדבר". והחלטה נגד הלך הרוח במדינה לא מוסי-ז לפתרון הבעיה. בבעית היבוא מגרמניה לארץ יוטה מידת גמישות, צריך ליבא רק את המוצרים כרחיים, למשל, נשק כן, מכוניות, מכסירי שי-ר טובים וענף (לא מכוניות ייצור). בענין זה יציאות היא עגומה ביותר. נערים נוסעים להפ-נגד הסגריר הגרמני במכוניות גרמניות.

לסיכום שורות אלו: יש להעדיף לקחת כסף... מאשר להיות חיים נטולי חיים
 טרפוינים לקטיעה ע"י השטן הערבי, לכן צריך האזרח הישראלי להחליט מה עדיף,
 לשמוע את ההימנון הערבי או הגרמני. באידיאלים ובעקרונות שהם כשלעצמם יפים-
 לא בונים מדינה. ארתיק ואומר שאם היו בוחרים בדרך השניה והיא של המוסר וה-
 מצפון - לא הייתי יכול לכתוב שורות אלו.

אלדד (י"ב)

המפלט:

כשאני רוצה לשכוח את צרותי
 אני יורד אל הכאר
 ואת מלצרית קטנה שלי
 מבישה כוס אחר כוס
 עד שאני רואה ערפלים
 ורק דמותך הקטנה האוחקת העצובה
 נראית ברורה וצלולה
 אז את יושבת לידי
 ואני שוכח את הכל.

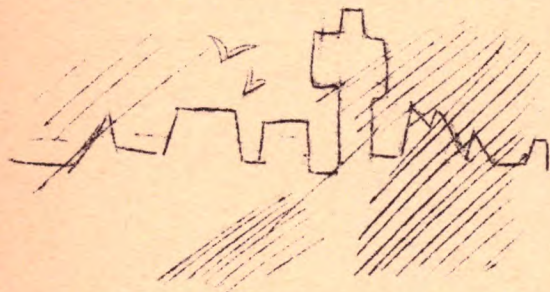
פייטנ (ית)

על ספרות ואמנות

אבא קובנר קורא משיריו

נדמה לי, שאבא קובנר סתר בעצמו את דבריו בתחילת ערב הקריאה שלו. כאילו אין ערך לפגישה עם מטורר חוץ לפגישה הבלתי אמצעית עם שיריו. דומה שאבא קובנר, אולי יותר מאשר כל מטורר אחר, דמותו הפיזית והביוג-רפית - קטורה קטר אמיץ ביותר עם הרוטם המתעורר בקריאת שיריו. עיניו הג-דולות-הסקועות, פניו הרזים, קולו הטקט והעצור האוצר כוח נורא בדברו על דמויות מרחפות ועל קולות טרק הוא יכול לשמעם - כל אלה מרחפים לפני עיניך בקראך בשירים הללו. אבא קובנר איננו רק מטורר, הוא דמות. הוא אדם הנוטא על כתפו הצרות נתח היסטוריה, ואת הנתח הססוע וזב הדם ביותר שלה. הביוג-רפיה שלו כתובה באותיות הדם והאפר והעשן של המצית הסבל של הדור הזה. אולי בגלל כך יש לו הזכות לקום ולערער על מסקנותיהם של המדענים, ולאמר "היקום לא נברא לפני מיליארדים שנים, הוא נברא יום-יום... זכו". כן, יש לו הזכות המלאה להחליט ממה נברא היקום, מאחר שראה את הדברים נהרסים לפרודותיהם הקטנות; מאחר שכוח האבחנה שלו נצרך בכור היתוך שעוד לא היה כמותו.

יש בדבריו, כמו גם בשיריו (המעטים שהספקתי לקרא בעיון) ברירה דקדק-נית וצלולה כל כך של מילים שאולי רק אדם המערער על זכותו להמשיך לחיות (גם בדבריו וגם בכמה משיריו) מסוגל לשכמותה. הראייה החודרת עד כאב, המעמידה דברים פטוטיים ויומיומיים כמו נער המגלגל חיסוק, וכמו קטיפת תפוח בגן, וכמו נסיעה באוטוסטרדה חדשה, במין מרחב מטאפיזי כמעט, טבו הדברים נטקלים על רקע האימה הבלתי נתפסת, ראייה כזו נקנית, אולי, רק במחיר חלומות הזוועה, במ-חיר משקלו הכבד מכל כובד של כל קוב אוויר נקי מעשן ומאפר הבא אל הריאות. באותו ערב נאמר, ששירתו של אבא קובנר היא "גטר על פני הדורות". אינני יודע אם הגטר הזה יוכל אי פעם להיטוות. אינני יודע אם ניתן לגטר ולו את מוטגי-נו, ואת דמיוננו, אל האימה הבלתי נתפסת, אל הסבל שאין לו שם ומידה, שאיש לא יוכל לתת לו שם ולמוד לו מידה.

גם המטורר המדבר לפנינו בזרועות פרוטות על דמות סיוטיו הצועדת לפניו על שדה האספסת, איננו נתפס בתוכנו; מתוך כאב אנו חשים בזרות, בבדידות ה-נוראה של האדם שהקולות רודפים אותו. אבל הקולות והמראות המותכים במילות השירים של אבא קובנר תופסים בנו כמו שתופסים בנו מראות וקולות של כל סירה אמיתית. ואולי, אחרי-הכל, יש בדמותו

ול אבא קובנר כדי לשנות את ה-

גבול צידי התלבוש

לפני מספר שבועות נערך בקיבוצנו יום עיון איזורי לכיתות י' י"א בו הועלתה בעיית הפועל הערבי בתחום מדינת ישראל. יום העיון נפתח בהרצאה על מצבו האוביקטיבי של הפועל הערבי כיום, ודרכים לפתרון בעיית המיעוט בארץ. לאחר מכן נערכו שיחות על הנושא בחוגים והיום סוכם ע"י הרצאותו של חבר ערבי מנצרת שהאיר את הבעיה כפי שנראית בעיניו של נציג המיעוט ועמד על צורות פתרון אפשריות.

אינני מתכוונת במאמר לעמוד על מצבו המציאותי של המיעוט או להציג עובדות, סטטיסטיקות וכו', בעיקרו של הכתוב אני רוצה לשים דגש על שלושה דברים:

- (1) מה ערכו של יום עיון מסוג זה.
  - (2) מדוע חייב נוער בגילנו להתיחס לבעיה.
  - (3) קצת על השיחה שהתפתחה אצלנו בחוג.
- יום עיון בכללו חשוב בחינות. ערכו לאו דווקא מבחינה חברתית במיוחד, אלא התייחסותי אליו תהיה רצינית הרבה יותר וערכו יעלה בעיני כשמדובר במטרתו הנוספת - הכרת פני הדברים כהוויתם והאמת על המצב בו נתונה כיום מדינת ישראל.

העלאת בעיות מסויימות שמטרידות את המדינה לאורך כל החזית, ברציפות, פוקחת עיניים להבנת הסובב וחשיבותה רבה גם אם אין מגיעים לפתרונות ודרכים מעשיות, כי אחרי הכל אין אנו באים ב-8 שעות להפוך את הקערה על פיה ולא כוונים עלינו עולמות. אולם אותה שאלה של מיעוט במדינה ומעמדו, איננה, לדעתי עניינם של הפוליטיקאים בלבד, אלא יש מקום נרחב לדון בה גם בקרב הנוער, לתהות על קנקנה ולהסיק איזו אפשרות פעולה לקידום הדברים.

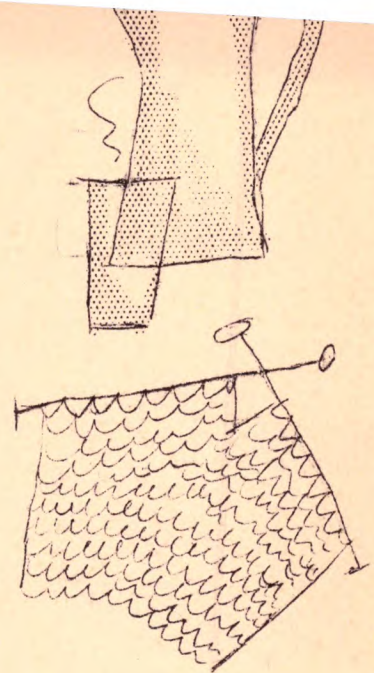
נוספת לישוב סכסוכים
מסוג זה חוץ מאשר, הפ-
גנת לאומיות מעושה,
ציניות וגאווותנות שמא-
חוריהם מסתרות ריקנות
גדולה. נוער שרוחט
לו דעה בדוקה וברורה
כעת, יגע גם בעתיד ב-
עניינים המעסיקים אות-
המדינה והתייחסותו תהיה
צוונה מהתעלמות.

חייב הנוער להכנס
למכלול בעיות המדינה
בר עתה, בצורות שונות
לעסוק בהן ולנסות להבין
מה מעמדו בכל שאלה וש-
ה, מה בידו לעשות, ואי-
הם תפקידיו בכל מקרה ומקרה.
תייחסות שלו לבעיה תפתח לפניו
שנבים להכוונת פעולה בעתיד,
מעמיד אותו על הכרעותיו של
כוא העת.
השיבות נוספת בברור שאלה
ת באה לידי ביטוי גם בהתנה-
תו היום יומית של הנוער. נ-
ישראל שיתעמק בבעיה ויגע
ירשיה, יבין כי צדדים אין

השיחה שהתפתחה בחוג סבבה בעיקר סביב בעיית בידודם או שילובם של ערביי הארץ. בידוד - שפירושו מימשל צבאי, ריכוז הערבים במקום אחד, מניעת פעולה במוסדות שונים והפרדה גמורה בכל. שילוב - שפירושו הקניית שוויון זכויות כמעט מלא לערביי הארץ. באופן כללי אפשר לומר שרוב המדברים שללו את הבידוד מ- כמה בחינות, והן:

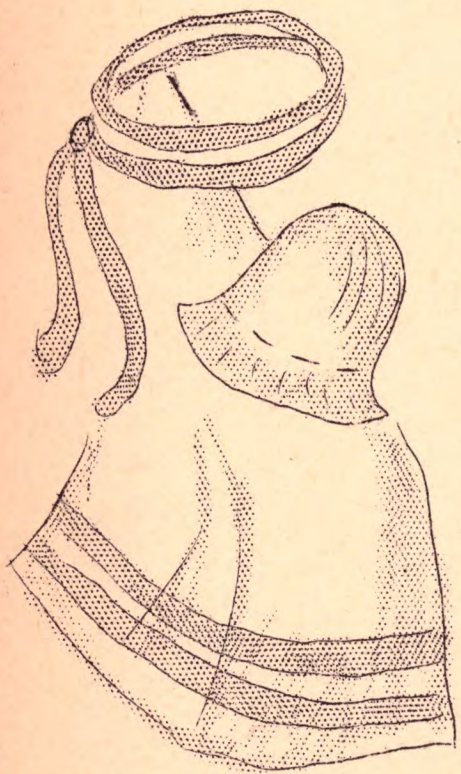
- (א) פתח לריגול - ע"י יצירת כוח גדול ומרוכז. (האוכלו-סיה הערבית בארץ מתרחבת יחסית בקצב מזורז, דבר שע-לול לערער את שיווי המיסקל ואיזון הכוחות).
- (ב) אפשרות של התקוממות והתמרדות (אם נפנה את ראשינו אחורנית ונערוך השוואה גסה בין מימשל צבאי לתחום-מושב ונסיק את המסקנות).
- (ג) המיעוט הערבי חשוף להשפעה היצרנית (שכנה) ובידודו יגרום לפעולת נגד, כהתמרדות על מצבו.

רוב הדעות שהושמעו תוכנם הייב את השילוב וכלל כמה דרכים מעשיות לפתרון. (א) שילוב - אין פירושו של דבר הקניית הזכות לערביי הארץ להחזיק במפתח-השילטון, או להיהפך לקצינים בכירים בצבא, אלא פתיחת דלת בפני הערבים במוסדות חינוך, מפעלים תעשייתיים, מקומות לימוד ועבודה, וכו'. (ב) שילוב, אין פירושו של דבר - התבוללות. כל עם ועם חי במסגרת עצמו ע"פ מסורתו ומנהגיו, אולם ישנם יחסי שיתוף והבנה. (ג) כבסיס לשיתוף, יש לייצור מכנה משותף של רמות חיים, בהשכלה, בעבודה, שיכלול הכפר הערבי וכו'.

דעות אלה הן רק תמצית השיחה, ויצדק מי שיטען שעל הדרך ועל-פה נראה הפתרון פשוט מאוד, מושלם ומוכן לביצוע, אולם רב המרחק בין הרצוי למצוי, ברור כי משמעות המילה שילוב, טומנת מאחוריה מכלול של בעיות חדשות שעלולות בלי שום ספק להזיק לבט-וון המדינה ולאזרחיה ודורשות התייחסות רצינית, וכשקוראים לשילוב אין להתעלם מאותן שאלות שיציצו בחלל, אך להאחז בעובדה זאת בנימוק לאי יצירתו, זו תבוסתנות - כי יש בזה מאי הנוחות וקצת התחמ-קנת מלעסוק בספע נוסף של עניינים כשגם בהווה לא חסרה דאגה ועבודה.

ס י כ ו ם :

בעיית המיעוט הערבי - כמיעוט וכ"גיס חמישי", מטרידה את ישראל ללא מעצור זה 17 שנה, וברקע תקו-פת קיפאון ביחסי ישראל ומדינותיה השכנות. בעיה שבלי שום ספק איננה ניתנת לפתרון מושלם ואינה פשוטה אף לפתרון חלקי, לכך רב הערך לדון בה ולה-בינה היטב, על מנת לפותרה על הצד הטוב ביותר בשביל שני הצדדים.

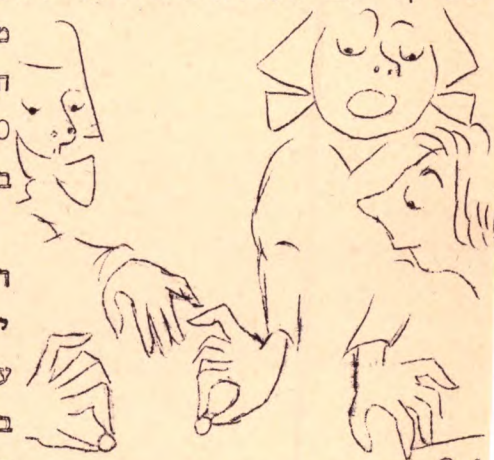

עיריית (י')

לא סלצית, למה...

לקראת הקבלה לחברות בהסתדרות, למדנו על ההסתדרות - מיבנה ותפקידיה. רוב הלימוד היה תיאורטי, אך את האיגוד המקצועי נסענו לראות בפעולתו בחיי יום-יום, וכן כדי להכיר את חיינו של פועל הסתדרות בבית חרושת פרטי. אני סודרתי לעבודה ב"ויטה" ולכן אתעכב רק על בית חרושת זה. בבית החרושת עובדים כ-200-250 פועלים, מהם כ-100 שכירים ו-50 שכירים חדשים. הפועלים (ובעיקר הפועלות) הקבועים עובדים במחלקות יותר מסודרות ונקיות כמו מחלקת המרקים, הם גם מקבלים משכורת גבוהה יותר מהשאר. השאר עובדים במחלקת השימורים בד"כ בשכר של 11 ל"י לגבר ו-7.5 ל"י לאישה, מלבד המנהלים והפועלות העובדות לפי נורמה - הן מקבלות לפי ההספק.

מתוך שלושת הימים שעבדנו, יצא לנו לעבוד במשך יומיים במחלקת השימורים בעיקר עם נערות בגילנו וצעירות מאיתנו. נערות אלה אינן לומדות בד"כ כי משפחותיהן חסרות אמצעים. הן באות מאסדוד ויבנה הנמצאות במהלך שעה נסיעה מבני ברק, הן קמות ב-5.30 כדי להיות ב-7.00 במפעל וחוזרות ב-5.30 כי בשעה 4.00 גומרים את העבודה.

תופעה אחרת היא הפחד מפני המנהל, אנו איננו רגילים לפחד מהמנהל כיוון שהוא חבר מסך ואנו מעוניינים בהספק בעבודה בדיוק כמוהו, אולם הפועלות הצעירות העובדות יומית, משתדלות במידת האפשר לא לעבוד, אולם ברגע שהמנהל מופיע, מיד הן מתחילות לעבוד מהר.

תופעה אחרת ניראתה לי בתחילה מוזרה מאוד אך במשך העבודה התרגלתי אליה - אנחנו נימצאים בקיבוץ ויודעים הרבה על הנעשה בתחום הציבורי בארץ, אולם הפועלים בויטה, גם צעירים וגם מבוגרים, לא רק שלא

ידעו איפה זה גבעת חיים (איך אפשר - הרי אנחנו בליגה לכדור-סל, יש לנו אגודות מפורסמים, וכו'?) הם גם אינם יודעים מה זה קיבוץ, חלק חשב שזה מין מוסד למסכנים שלא מקבלים כסף, אבל לפחות ההורים נימצאים בתל-אביב. ולחלק פשוט לא היה מושג על דבר כזה "קיבוץ". עם כל מי שניפגשנו והתיידדנו (והתיידדנו עם הרבה פועלים ופועלות) ניסינו להסביר מה זה קיבוץ, יש לציין שכולם ניסו פחות או יותר להבין את העיקרון, אבל כששמעו שאנחנו איננו מקבלים את המשכורת לידיים אלא נותנים אותה להסתדרות ול"קיבוץ" את זה כבר איש לא יכול היה להבין, ורובם ריחמו עלינו. סברתי למכונאי מקצועי שלמד מספר ימים מכונאות, כי הכסף משלוש ימי העבודה במפעל אינו עובר אלי, והוא הציע לי לחשוב על כך פעם שניה. מה לעשות - ראינו שפעולת הסברה חד פעמית לא ועיל ללמד מה הוא קיבוץ, אבל אנחנו הספקנו ללמוד מה הם חיי פועל בעיר. ינני מאמינה שחוסר הידע על הקיבוץ הוא כזה כמו ב"ויטה", כי לא כל אדם ילך לעבוד 8 שעות בסכום של 11 ל"י בעבודה לא קלה.

בהרבה שטחים עדיין עובדים בידיים, בעבודות שאצלנו ב"גת" כבר מזמן עושים במכונות - מילוי שקיות, או הגשה למעלית תפוזים או אפילו בירור עדשים. גם החנאים עצמם אינם מן הנוחים, בעיקר במחלקת השימורים. אנחנו עבדנו 8 במסך יומיים ויטבנו 8 שעות על ארגזים הפוכים במקום כסאות, אולם הרבה פחות עלות יוטבות במסך שבועות, 8 שעות על ארגזים, יש לציין שההרבה אחרי 8 שעות כאלה אינה מן הנעימות. לסיכום, אני חושבת שטלוט הימים לימדו והוסיפו הרבה לידע על הנעשה בחייו של נער או נערה בגילנו הנמצאים מחוץ "לחממה".

יעל (י"ב)

תשע דברות הקומנה

- (א) כל בן (בת) חטיבה אחראי על אופניו מרגע קבלתם עד לשעות מסירתם לקו-מונה או לאחראים.
- (ב) אין לחבל באופניים במתכוון וכמו כן אין לרכב על אופניים פגומות.
- (ג) פרט לימי שבת, קבלת אופניים ברשות האחראים בלבד.
- (ד) בימי שבת תונהג תורנות, רשימת התורנים תתלה על לוח המודעות. כל תורן חייב לבוא בדברים עם מתי ולדאוג להחלפתו במקרה ולא יוכל למלא את התורנות. זמן התורנות חצי שעה.
- (ה) בימי שבת יונהגו שעות קבלה: 10.30-10.30-1. פרט לשעות אלה, אין קבלת אופניים.
- (ו) זמן הנסיעה מוגבל: א. האופניים שהוצאו ב-10.00, חייבים להיות בקומו-נה בשעה 1.00.
- ב. האופניים שהוצאו ב-1.00, חייבים להיות בקומונה בשעה 4.30. העניין יהיה תחת פיקוח ובליווי של דישוס מדוייק.
- (ז) במקרה של כוונה לערוך טיול, חייב להימסר הדבר לבני או למתי לא יאוחר מיום שישי אחה"צ. הוצאות שלאחר מכן לא תתקבלנה.
- (ח) תקנות ד' ה' ו-ו' נוגעות לשיכת נעורים בלבד.
- (ט) מידי שבוע פורחים סכומים גדולים של כסף לחיקונים; שמור על האופניים והיית אך שמח.

ו.קומונה

